Браншови ПОСЛАНИЯ за ПРОМЕНИ в управлението на ГОРИТЕ И ГОРСКИЯ СЕКТОР

Основни теми на *ДИСКУСИОННАта КРЪГЛА МАСА* бяха:

- **АКТУАЛНАТА СИТУАЦИЯ В ГОРСКИЯ СЕКТОР**
- **значение и роля на ЧПЛ и на фирмите изпълнители на дейности в горите за целия горски сектор**
- **взаимоотношения с държавата като собственик, контролиращ и управляващ;**
- **административни – нелесовъдски ограничения при дейности в горите и последиците от тях;**
- **непопулярни и порочни практики и изисквания при възлагане на дърводобива продажбата на дървесина;**
- **представителство на бранша, порочна практика с регистрационния режим за физ. и юридич. лица;**
- **смяна на предназначението на гори върху земеделски земи;**
- **ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ БРАНША ЗА СПЕШНИ ПРОМЕНИ В ПОДЗКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ**

Като акценти и предложения от страна на представителите на заинтересуваните страни участвали в дискусията се открояват:

1. **Потвърждават се като АКТУАЛНИ, публикуваните през последните месеци ПРИОРИТЕТИ ЗАЯВЕНИ ОТ КОАЛИЦИЯТА** БРАНШОВИ, СИНДИКАЛНИ И НА СОБСТВЕНИЦИТЕ НА ГОРИ ОРГАНИЗАЦИИ, повечето вече публикувани):

- **Единно горско ведомство** (ИАГ + ДП) – като самостоятелна структура или при сегашната ситуация – възможно и в МЗм, под ръководството на ЕДИН Зам.М-р – професионалист – лесовъд с дългогодишен опит, какъвто напр. е сега назначения инж. Валентин Чамбов);

ЦЕЛТА НА ЕДИННОТО ГОРСКО ВЕДОМСТВО ПО ГОРИТЕ Е:
С подходящи регулиращи механизми да бъдат създадени:
1. Нова Национална горска администрация, която да провежда единна горска политика и стратегия за различните собсвеници на гори;
2. Държавна контролна служба – независим лесовъдски надзор за всички гори;
3. Държавна служба /холдинг с ДП/ за управление на държавните гори (вътре във/към единната структура);
В настоящата ситуация – всичко това към ЕДИН Зам. Министър – г-н В.Чамбов с подчинени: 1. ИАГ + 2. ДГП /холдинг за управл.държ.гори/

- **Подготовка на нов Зкон за горите** (впредвид актуалната ситуацията в коалицията – вероятно по-лесно би било желаните промени да бъдат отразени в едни **Изменения и Допълнения в сегашния ЗГ** (ИДЗГ)

- **Разработване на Нова стратегия за развитие на горския сектор** – секторно, с поставени ясни цели и насоки от всички заинтересувани лица. Преобладаващата част от участниците в дискусията се дистанцират от констатации в неокончателния вариант на Анализа представен от МЗм във връзка с подготвящата се по Заповед на Министъра на МЗм нова Стратегия. Заинтересуваните страни го намират като необективен и напускат работната група. Това налага спешно изработването на нов обективен анализ за последните 10 години от действието на сегашния ЗГ'11 и разработването на обективна Стратегия за развитие на Горския сектор, вкл. на секторните партньори – представителите на дърводобивния и на дървопреработвателния браншове, които досега оставаха извън полезрението на управлението на сектора. На дискусията инж. Руслан Михайлов прочете извадки от направен на базата на официални данни /източник ИАГ/ *„Анализ на състоянието на горите в България през последните 10 години“,* и данните от него сочат много тревожни факти за влошаващото се състояние на горите в България. Той трябва да се допълни с анализ касаещ и основните секторни партньори. От своя страна **Новата стратегия** – **трябва да начертае пътищата за възстановяване на единния горски сектор – подобряване състоянието на горите, на тяхното опазване и също така – възстановяване на секторния подход в управлението на горите, чрез създаване на предпоставки за устойчиво развитие на двата партньорски бранша – дърводобив и дървопреработване**.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

1. **НЕЗАБАВНО СВИКВАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛЕН ГОРСКОСТОПАНСКИ СЪВЕТ ЗА ГОРИТЕ (НГСС/НСГ) КЪМ МИНИСТЪРА С УЧАСТИЕТО НА ЗАИНТЕРЕСУВАНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ПРОМЯНА НА ПРАВИЛНИКА ЗА ДЕЙНОСТТА МУ.** Приемане на негов устройствен правилник, който да гарантира изпълнение на функциите му като постоянно действащ консултативен орган с гарантирани висока степен на правомощия и отговорности в сектор „Гори и горско стопанство“ Този съвет би трябвало да осигури:

   ПАРИТЕТНО УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСУВАНИТЕ ГРУПИ ЛИЦА (ОРГАНИЗАЦИИ) – РАВНОПОСТАВЕНО, С ВЪЗМОЖНОСТ РЕАЛНО ЗС ДА ВЛИЯЯТ ВЪРУ ПРОЦЕСИТЕ (вкл. НА ПРЕДСТОЯЩИТЕ ПРОМЕНИ и изобщо на БЪДЕЩОТО РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИЯ СЕКТОР)

2. **Анализ и оценка на дейността на ДП** и на директорите им, в контекста на Анализа на управлението на сектора през последните 11 години на инж.Руслан Михайлов, и анализ на добри/лоши практики на взаимоотношенията с изпълнителите на дейности в горите и клиентите – купувачи на дървесина. Налице

са: стремеж към изпълнение на финансовите планове, а не на ГСПл по натури, слабости и порочни практики при ценообразуването и провеждането на различни процедури и допускането на политически и местни корупционни влияния, увреждане на конкурентните условия за бизнес в горите, преференции за местни (избрани) фирми и т.н. Като резултат – закриване на бизнеси, липса на работна ръка, дефицит на суровина, фалити на дребни преработватели и т.н. Понастоящем липсва какъвто и да е КОНТРОЛ над ДП.

За спешна реализация:

Конкретни предложения от БРАНША, препоръчани на Г-н Чамбов, на срещата ни с него на 4.05.22:

1. Да се проведе в най-скоро време **среща с министъра**, на която той да чуе за нашите конкретни искания и да разбере, че има мисия **чрез ресорния си заместник министър да се извърши огромен обем работа**. На тази среща ние ще поставим визията и мотивите си за единно управление на горския сектор, в случая – ИАГ и ДП от ЕДИН зам.министър – професионален горски – в лицето на инж. В.Чамбов. Също така и за последователни стъпки за промяна в нормативната уредба и задействане на **неотложни горски политики и възстановяване на доказани лесовъдски и дърводобивни практики**.

2. **ФОРМИРАНЕ НА ПОСТОЯННО ДЕЙСТВАЩ „КРИЗИСЕН“ ЩАБ – КАМЕРЕН НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ** с участието само на доказани експерти, представители на НПО и Синдикати и на ЛТУ под ръководството на г-н Чамбов като ресорен зам. министър за административно обслужване горската политика на Министър Иванов. Този съвет да се свиква периодично и по-често – при нужда. **Представител на съвета предложен от състава на съвета и одобрен от Зам. министър инж. Чамбов да бъде назначен за съветник за осъществяване на ежедневна оперативна връзка** с членовете на съвета.

   2.1. **Кризисния щаб –**

ФОРМИРАНЕ НА РАБОТНА/НИ ГРУПИ ЗА ПРОМЕНИ И ИЗРАБОТКА НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ (НОВИ/Изм-Доп). НЕЗАБАВНО ПОДГОТОВКАТА НА ИДЗГ / нов ЗГ. Същия подход и за промени в **Наредба №8** (изцяло нова наредба по примера на такива документи от близкото минало – Правилник за сечите, Наредба 33 и др.п.), **НВДГПД ....** промяната в ЗОП, **Наредба №18** и пр. – В СПЕШЕН ПОРЯДЪК – като минимум измененията описани в **т.3.**

3. **УСТОЙЧИВОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ ИЗИСКВА И СЕ БАЗИРА НА УСТОЙЧИВО РАЗВИВАЩИ СЕ ГОРСКИ ПРЕДПРИЕМАЧИ /ИЗПЪЛНИТЕЛИ на дейности в горите – законодателни /нормативни промени – незабавно!**

Дърводобивът е **основен инструмент за постигане на лесовъдски цели, насочени към подобряване състоянието на гората,** основна дейност при стопанисването на горите и цялостната възпроизводствена верига за осигуряване на условия за възстановяване, укрепване и модернизиране, за да

може да се увеличава добавената стойност от горите, а не да се отнема от нея, да се опазва биологичното разнообразие, а не да се ощетява.

Лесокултурната дейност, на която през последното десетилетие се обръща съвсем нищожно внимание се нуждае от спешни решения, вкл. като възможност за поддържане на поминъка в селските райони. **Залесяването** е почти заличено като инструмент за възобновяването на горите, въпреки, че естественото възобновяване на много места липсва, дори напълно, а в огромни мащаби нашите издънкови, и не само, гори се превръщат в пущинаци от малоценни видове и храсти. Основна причина за това е нежеланито на ДП да извършват задължителни мероприятия като отглеждане на подраста, изсичане на храстите, подпомагане на възобновяването без залесяване, осветления, отгледни сечи без материален добив и т.н. И още – **Залесаването в Европейски и Световен план се разглежда и като един от основните инструменти за смекчаване на климатичните промени и за поддържане на баланса на въглерода на всички равнища.**

Като една възможност за възстановяване на двете най-важни насоки на дейност в горите предлагаме: **приравняване на фирмите от горското стопанство (дърводобив и лесокултурни дейности) по статут, с този даден на „земеделските производители“, вкл. за самоосигуряващите се лесовъди** и другите работещи в неблагоприятните горски условия.

✓ **Предлагат се следните СПЕШНИ действия:** (с измененията в ЗГ!):

3.1. ИНСТИТУЦИОНАЛИЗИРАНЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА с бранша в двата подсектора - „Горско стопанство“ и „Дървопреработване“ на национално ниво (по примера на Нац.Лекарски съюз, Ловно-рибарски съюз, Строителна камара, Камара на архитекти и т.н., по примера на провинциите в Германия и др. държави)

СЪЗДАВАНЕ НА
НАЦИОНАЛНА ГОРСКОСТОПАНСКА И ГОРСКОПРОМИШЛЕНА КАМАРА
с 3 секторни звена в които задължително членуват всички :
- Частно-практикуващи лесовъди,
- Фирми от Бранш горско стопанство и дърводобив,
- Фирми от Бранш дървопреработвателна и мебелна промишленост

В Камарата НЕ членуват Държавните предприятия !

Евентуално – изготвяне на нов *Закон за горскостопанската камара.*

3.2. Със заповед на Министъра на МЗм сформиране на раб.група по ЗОП и НВДПД… (След изясняване на статута на възлагането на

дейности в горите – дали ще бъде предмет на ЗОП, както се твърдеше, или на досегашната Наредба за Възлагане на Дейности и Продажба на Дървесина (НВДПД) - Максимално бързо, за да се пре-регламентират всички процедури, изисквания и пр.

3.3. Пеговори между МЗм и бранша с МИТ и МФ относно: определяне на мястото на Дървопреработвателните и мебелни предприятия в едно бъдещо МГГП (!?). Съдбата на т.нар. **„демаркационната линия“** между тези предприятия и онези, които са в сектор „Гори и Горско стопанство“ – понастоящем Дървопреработвателните и Мебелните се ползват от преференции както от ОП *„Конкурентоспособност“* към МИТ, така и по *ПРСР*... това повече не трябва да се толерира, защото целия подсектор „ДЪРВОДОБИВ“ остава никъде и без адекватно подпомагане. (Виж.т.3.4.) А дървопреработвателната, мебелната, хартиената и т.н. промишленост без устойчиво развиващ се ДЪРВОДОБИВ ще изпадат във все по-сериозни затруднения.

3.4. Актуализация на ПРСР !!! Досега Програмата не работи за горския сектор !!! – за периода 2022-2027 да се осигурят реални възможности за подпомагане на фирмите изпълнители на дейности в горите. Със задължително участие на бранша (!)

3.5. Други законови промени / нормативни промени за:

a) Промяна начина на **ценообразуване при възлагане на дърводобива**: да се извършва на база анализ на необх.присъщите разходи, вкл. за прокарване на пътища и размера на възнагражденията за работна сила. Вкл. да се предвиди механизъм за компенсиране на поскъпването на горивата и на инфлаццията.

b) **Категоризиране на обектите по трудност** (наклон, отдалеченост, наличие на пътища), вид на сечта и вид на горите (сем.естествени, издънкови, култури).

c) **Категоризиране на фирмите** (по критерии), които се допускат на процедури за различните категории обекти (и респ. съответна регистрация в публичния регистър по чл.235 (виж. предложението за цялостна промяна в режима за регистрацияпо т. h).

d) **Налагане на преимуществена продажба на дървесина от склад**, вместо на корен. Постепенно налагане на продажба от постоянни и временни складове. Дърводобивните фирми не искат да купуват дървесина, правят го за да компенсират евентуално загубите от ниските цени на дърводобива и слабата си ефективност /производителност. Така на практика се стимулират кражбите на дървесина, за което някои горски служители си затварят очите. От друга страна и дървопреработвателите не искат да правят дърводобив, но се принуждават .

ДП и ТП ДГС/ДЛС са доволни, така им изнася, защото не се ангажират с нищо освен с експедицията и прибирането на пари. Изцяло порочна система.

e) **Премахване преференциите за местни фирми по чл.115 от ЗГ** – за да не се погазват условията за равнопоставеност и честна конкуренция между фирмите. В т.ч. премахване /**недопускане на ограничителни изисквания към фирмите**, напр. за наличие на преработвателен цех по чл.206 от ЗГ (в т.ч. ревизия на съдържанието на понятието „преработване на дървесина“).

f) **Пълно обективизиране на резултатите от електронни и други процедури /търгове** (за електронните търгове – само за продажба на добита след сечта маса, но не и на корен)...

g) **Преустановяване продажбите на дървесина по ценоразпис** и на директно възлагане на дейности.

h) **Промени в режимите за регистрация на физ. и юридич. лица в публичните регистри към ИАГ.** – периодична пререгистрация и аутсорсване на регистрацията към Нац.Камара (т.3.1, или както ще е името й).

i) **Механизъм за компенсиране на горските предприемачи** (във връзка с Ковид-19 и др. събития горския сектор беше изцяло забравен) По примера в повечето браншове, да се предвиди механизъм за компенсиране загубите на горските контрактори, вследствие на непрекъснато увеличаващите се цени на горивата, електроенергията и на пълзящата инфлация.

j) **НУЛЕВА ТОЛЕРАНТНОСТ КЪМ КОРУПЦИОННИТЕ ПРАКТИКИ и УМИШЛЕНИТЕ ЗАКОНОНАРУШЕНИЯ от страна на директорите и др.длъжностни лица в ТП ДГС/ДЛС**.

k) **Деполитизация** – забрана и недопускане на политическо вмешателство при назначаване на различните длъжности в структурите на ИАГ и ТП на ДП и при търговските взаимоотношения в сектора

l) **Други**...

4. В спешен порядък изработване от Кризисния щаб /раб.група на официално становище на МЗ <u>към МОСВ</u> относно:

4.1. Горите върху земеделски земи, тяхното бъдещо устройство, статут, планиране, оценки на въздействие и т.н.

4.2. Тълкувания на понятия като „обезлесяване“, „стари гори“ / ГФС, сечи в 100 год. гори, интензивности на сечи и др. лесовъдски въпроси.

4.3. Отърсване от хватката и лобизма относно FSC стандарта за сертифициране на управлението на горите. Преустановяване

обвързването и подчиняването на горската инвентаризация и планиране на изисквания на частна незадължителна схема за горска сертификация, както и налагането на нейни (на схемата) изисквания като задължителни модели за стопанисване на българските гори. – Пример: нови режими за стопанисване /забрана на сечи, обособяване на т.нар. „представителни образци“ в ГТ (такива да бъдат заделени /за такива да се признаят съответни образци в националните паркове и в резервата към МОСВ (около 10% от всички гори).

4.4. **Да се регламентира ДЕМАРКАЦИОННА ЛИНИЯ – откъде до къде зелени НПО и МОСВ могат да влияят върху чисто лесовъдските практики и стопанисването на горите водено от МЗм / МГГП / ДАГ.**

5. **Създаване на НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ГОРСКО СТОПАНСТВО – Създаване на такъв център на базата на 1-то в Европа средно горско училище в Боровец** основано през 1896 г с 1-ви директор чехът Юлиус Карел Милде – пълно възстановяване и модернизация на сградния фонд и оборудване със съвременно такова. От Булпрофор вече сме го предлагали на ЮЗДП (Изх. № 14 / 14.07.2016), все още без резултат. Центъра да бъде за обучение както на работещи към Горското ведомство и ДП, така също и за ЧПЛ, за горски работници... Обучение през целия живот. Съвместно с ПГГС – „Хр.Ботев“ гр. Велинград (!) – правоприемник на училището в Боровец. Впоследствие може да се мисли за изграждане и на още два филиала – за северна БГ и за Южна БГ... (Понастоящем поради дефицита на кадри, особено на такива с добра професионална квалификация, се правят компромиси, вкл. и за най-отговорната в лесовъдството дейност – маркиране на дърветата за сеч.) Закриване на горските паралелки в т.нар. „професионални центрове“, в които специалната подготовка липсва или е на изключително ниско ниво. Възстановяване на изискването за минимум една година стаж/практика в гората преди регистрация в публичните регистри.

ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА БУЛПРОФОР предложи – да се състави Единна горска структура – ДАГ в сянка, което успоредно да чертае и предлага конкретни стъпки, проекти на документи, да приоритизира и т.н. В състава му би трябвало да влезнат представители – безпорни капацитети – лесовъди с дългогодишен опит по поделенията и РДГ, и от бранша.

В тази връзка, с настоящото се обявява прием на кандидати за вакантните „постове“ на „МГГП в сянка“ в срок до 3 юни‘2022 г. Кандидатурите да бъдат придружени с кратка професионална биография и да се изпращат на адрес: r.mihaylov@mghunting.net

Навсякъде, във всички промени, на всички етапи – задължително ще изискваме паритетно участие на служебните лица и на представителите на регистрираните към МЗм браншови организации!